

V roce 1994, kdy vznikla české verze scrabblu, se objevila v novinách soutěž v nalezení co nejdobovějšího slova ze zásobníku o sedmi písmenech. Párkrát jsem to zkusil, nikdy nevyhrál (dodnes mi straší v hlavě jedno z vítězných slov – *vícerohá* – které ani neplatí! Ale holt tehdy scrabblový slovník ještě nebyl...), ale zato jsem díky tomu našel coby tehdy jedenáctiletý chlapec scrabble pod vánočním stromkem.

Od té doby jsem ve volném čase prakticky nedělal nic jiného než hrál scrabble a poslouchal u toho muziku. Byl jsem totiž již od čtyř let velkým čtenářem (jako bych byl pro scrabble předurčen, už jako tříletý jsem se prý zajímal o „písmenka“, skládal si z nich slova a naučil se tak plynule číst, čehož rády využívaly učitelky ve školce: pohádku dětem před spaním po obědě přečte Tomáš a my si půjdeme na kafe...), takže lingvistická hra pro mě byla jako stvořená. Občas si se mnou zahrál otčím, ale když jsem ho začal porážet, přestalo ho to bavit. Tehdy ještě netušil, že má před sebou budoucího dvojnásobného reprezentanta ČR na mistrovství světa...

S anglickou verzí jsem začal kolem roku 2003, kdy mně pomalu přestávala stačit „sólo“ verze a cítil jsem potřebu poměřit síly s jinými soupeři. Vygooglil jsem si věhlasný rumunský online scrabble klub, postahoval jeho prostřednictvím seznamy platných anglických výrazů a pustil se do toho.

O dva roky později mě napadlo – a není online i český scrabble? Abych ho pořád nemusel hrát jen sám se sebou.

Našel jsem, zaregistroval jsem se – a dodnes si pamatuju, jak mi při první partii málem vypadly voči z důlků, když protihráčka mnou položené slovo *úze* (5. pád podstatného jména ÚZUS) prodloužila na *túze*.

„No to je asi jako *túze krásná princezna*,“ vymýšlí si, co ji první napadne, aby zakryla svou neznalost. (Ve skutečnosti jde o 5. pád slova TÚZ, výrazu pro eso.)

A následovala další, ještě podivnější slova. Tam už se holt nehrálo jako v dětství doma stylem „co nezná táta, to neplatí“. Nicméně během dvou let jich spoustu vstřebám a v roce 2007 potkám na Herně hráčku z Trutnova, která mě zanedlouho přivede do východočeského scrabble klubu Parnas.

„Přijed' si zahrát – třeba s mistrem republiky Burdou nebo trojnásobným bronzovým medailistou Žibřidem,“ píše mi kapitán východočeského scrabblového týmu Parnas Pavel Žibřid, aniž tuší, koho tím právě vřele pozval.

Tehdy se ještě hrálo ve škole v Novém Městě nad Metují. Když viděli mladíčka – tehdy čtyřadvacetiletého – mysleli si asi, že si se mnou hravě poradí. Jenže já zased a začal kosit jednoho po druhém. Když jsem porazil i mistra ČR z roku 1998 Zbyňka Burdu, došlo jim, že nebudu žádný vořezávátko.

„Tak jestli seš takovej talent, pod' si zahrát tady s Pavlem,“ navrhli. Tedy Žibřidem. Mám rád výzvy, takže neváhám.

V závěru partie se začínají trousit diváci. „Tak co?“ ptají se, zjevně očekávající, že mě Pavel již bude dávno drtit. Jenže zůstanou čumět – partie je stále vyrovnaná. A Pavel odsekne: „Nerušte, mám s ním práci.“

Partii nakonec těsně prohraju kvůli chybě v závěru. „Ty vole, tys to moh vyhrát.“ Kdybych byl dal *výpusti* místo *výstup*...

Jedno je ale Pavlovi jasné: „Seš talent, musíš na turnaj. Nejbližší je pozejtří ve Volyni. Dneska se ještě stihneš přihlásit. Vemu tě autem ze Skalice.“

Poprvé na turnaji, a hned 300 km od domova – co vám budu povídat: jsem tak nervózní a tolik se soustředím na tvorbu bing, že kvůli nim párkrát propassuju půlku partie. Ale přece jen se mi zadaří lépe než jiným nováčkům – ulovím tři výhry a z toho jednu dokonce nad silnou hráčkou, která mi od té doby nemůže přijít na jméno.

Přesto jsem svým výkonem zklamaný. Spoluhráči mě však utěšují: „Tři výhry? To je na nováčka výborný! Od nováčka se očekává, že skončí poslední s nulou.“

To mě zahřeje natolik, že o turnajích začnu blogovat (anglicky, aby z toho něco měli i kamarádi scrabblisti z Kanady – bloguju o turnajích dodnes) a následující rok v lednu už frčím na další,

tentokrát do Kladna. S podobným výsledkem – ale zato se tam zrodí jedno z mých nejkrásnějších přátelství, s (tehdy ještě budoucí dvojnásobnou) mistryní republiky Katkou Rusou. Tou dobou se už známe z Hery.net a netušíme, že si padneme do oka i „naživo“. Čert vem tři výhry. Mám novou kamarádku, s níž se dodnes na turnajích vřele objímám na rozloučenou a která mi o jedenáct let později přinese gumovou žabičku z Ábíčka, aby mi nosila štěstí ve hře. Protože ví, že mám pro žáby slabost...

V říjnu téhož roku na turnaji v Náchodě vyhraju vedlejší cenu pro „nejpřekvapivějšího vítěze“, když porazím dvojnásobného mistra ČR Milana Kuděje. Ihned se chci o radost podělit s kamarádkou: „Katko, Katko! Já jsem porazil Kuděje!“

„Hm... mno... tak gratuluju,“ zatváří se adresátka sdělení kysele. Tehdy jsem netušil, že je to její strejda a že mají talent v rodině. Její sestra Jana byla mistryní již ve třinácti letech...

V témže roce na podzimním turnaji v Praze mě čeká další zvrat. Kamarádi z Parnasu mi suše oznámí: „Zůstaneš tu do neděle. Zejtra s náma hraješ ligu.“

Kapitán týmu totiž musí do práce, a tak nastoupím místo něj. Osvědčím se – pět výher z osmi. „Řekl sis o místo v týmu,“ napíše mi kápo a od té doby dodnes reprezentuju východočeský tým Parnas v lize družstev. Dopomůžu mu i k prvním medailím – nejprve v roce 2015 k bronzu a o rok později ke zlatu... v roce 2020 jsme průběžně zatím opět první, ale vzhledem k bezprecedentní situaci se dohodlo, že se poslední loňský ligový turnaj dohraje až letos.

Na lize se ukáže další moje slabost. Mým prokletím se stanou krásné soupeřky. Jejich šarm mě rozptyluje, nemohu se plně soustředit... a tak, když už poněkolkáté prohraju s výrazně slabší, nicméně exoticky půvabnou soupeřkou, musím si vyslechnout kázání od spoluhráče z týmu: „Máš koukat do zásobníku, a ne jí do vejstříhu.“

To ovšem byla poznámka přinejmenším nemístná, neboť ona protihráčka je napůl asijského původu, tudíž nemá ve „vejstříhu“ skoro nic.

Ale zpět do onoho roku 2008. „Osudové osmičky“ nejsou jen tak ledajaká fráze. Tehdy se totiž přihodí ještě něco, tentokrát nepříjemného, čímž ale upoutám pozornost tehdejšího ředitele České asociace scrabble a mistra republiky z r. 1997 Jarka Nohavici. Mám kvůli hydrocefalu zavedenou drenáž a v roce 2006 začala selhávat, což mělo za následek křečovitě záchvaty, s nimiž si lékaři nevěděli rady. Podle jejich vyšetření totiž bylo všechno v pořádku, a tak je nenapadne nic lepšího než uvěřit pracovní diagnóze záchranky, že jde o první projev padoucnice, a nacpat mi antiepileptika. Která pochopitelně nefungovala. A tak mě stihl křečovitý záchvat i na turnaji v Hradci Králové. Léta budu mít tamější školní dvorek (turnaj se konal ve školní jídelně) a WC spojené s děsivou vzpomínkou, aniž tuším, že přesně na tomtéž místě budu čtyři roky po oné osudné události slavit své první turnajové vítězství v českém scrabblu. Na tomto místě se sluší poděkovat personálu Fakultní nemocnice v Hradci Králové a zejména MUDr. Jakubcovi (a mamince, kterou napadlo do Hradce zajet, když se Trutnov v léčbě neosvědčil). Tomu bylo jasné hned, že to ničím jiným než drenáží být nemůže, a napadlo ho prověřit její funkci pomocí spánkové deprivace. Následovala operace a od té doby, to musím zaklepat, klid...

K něčemu to ale dobré bylo – od té doby jsem pro Jarka Nohavicu nebyl jen „jedním z mnoha hráčů“; zanedlouho totiž objeví můj anglicky psaný blog z turnajů a řekne si, že bych mohl být tím pravým, kdo přeloží americký bestseller o scrabblu, *Word Freak* Stefana Fatsise, do češtiny.

Taky že jsem. Vzhledem k tomu, že je plný slovních hříček a přesmyček, každý jiný překladatel už by se mu na to dávno vybod a praštil by s tím jako s nepřeložitelným... dnes probíhá konečná fáze korektury, za niž vděčím – už asi tušíte – své milé kamarádce a dnes již dvojnásobné mistryni ČR ve scrabblu Katce Rusé. Nohavica původně sliboval hory doly, že pomůže s vydáním, ale když zjistil, že mu rukopis překladu jen tak nepošlu mailem, dal od toho ruce pryč...

Zmínil jsem, že mě v Hradci čeká vítězství v turnaji v českém scrabblu. Proč – zdánlivě zcela zbytečně – zdůrazňuju „v českém“? To proto, že ač ho mám dodnes nejraději, stále hraju i anglickou verzi a v roce 2009 se začnu účastnit i pražských anglických turnajů, pořádaných jednou za rok v rámci Deskohraní, na nichž mě dodnes žádný Čech neporazil. Asi pětkrát jsem si odvezl zlato a pak je přestali pořádat. Zřejmě je to přestalo bavit...

2010. Další zlomový rok; nejenže se zdravotně zotavím natolik, že rok a půl po studiích začnu konečně pravidelně pracovat (mám štěstí na práci v oboru – od té doby dodnes dělám lektora angličtiny v jazykovce), ale ke zvratu dojde i v mé scrabblové „kariéře“ – první kvalifikace na mistrovství republiky. Zhruba v polovině sezóny je mi jasné, že mám naději se kvalifikovat, a zjezdím proto poctivě všechny turnaje včetně vzdálených Litoměřic, v nichž si musím vzít z nádraží z časových důvodů taxíka. Na mistrovství republiky v Sázavě skončím sice se čtyřmi výhrami z jedenácti osmadvacátý z dvaatřiceti, ale to jsou ty těžké začátky... ze své kvalifikace na republiku od té doby učiním každoroční tradici.

Myslíte si, že výš už to nejde? Také jsem si se tak domníval. Hned o rok později však, v roce 2011, nás kontaktovala Severoamerická scrabblová asociace s tím, že se chystá mistrovství světa v anglickém scrabblu a že jako místo konání byla vybrána Varšava. A zda bychom nechtěli vyslat reprezentanta...

Podmínkou je samozřejmě kvalifikační turnaj v anglickém scrabblu, ale jak už asi tušíte, vyhrát ho byla pro mě formalita. Jediné, co mě štválo, bylo, že se konal dost pozdě, takže už mě nestihli zahrnout do památného almanachu MS.

Účastníci MS, zejména z anglicky mluvících zemí a Thajska, berou scrabble tak vážně, že umějí slovník nazpaměť. Takže jsem nakonec rád, že z 34 partií urvu tři výhry – nad reprezentantem Gambie, nad jedním ze tří zástupců domácího Polska a po litém boji s rozdílem čtyř bodů i nad Slovákem Ivanem Pastuchou, který nade mnou původně vedl asi o sto padesát. Ivan mě tím zachrání od posledního místa a i přes bídný výsledek jsou mě doma po návratu plné noviny... opět o turnaji napíšu na blog, který tentokrát čtou nejen v Kanadě. Ovšem připadám si trochu jako tlk, když kromě novinářů a přátel jediní lidé, kteří jeví zájem o zasvěcení do scrabblu, jsou z místního klubu důchodců...

V roce 2013 reprezentuju ČR na MS ještě jednou, tentokrát jako „domácí“, jelikož se koná v Praze. Jako pořadatelská země máme nárok až na tři reprezentanty, takže se akce společně se mnou účastní Radana Williamsová. Ta sice v kvalifikaci skončila poslední, leč nikdo jiný z jejích účastníků na MS nechtěl. Tentokrát urvu výhry čtyři – nad Němkou Peggy Fehily, Indonésanem Hardiyantem (který se bůhvíproč odmítal představit celým jménem, dokonce tvrdí, že má jen jedno), Slovákem Viliame Šnábelem (jenž vyhraje pětkrát a skončí tím pádem lépe než já) a spolureprezentantkou ČR, zmíněnou Radanou Williamsovou, jíž nasázím tři binga. Umístím se o něco lépe než ve Varšavě – 107. ze 110 – a opět si po akci užiju svých patnáct minut mediální slávy... anglický scrabble mě však baví čím dál méně (jak už jsem říkal, strašně málo v něm záleží na jazyce, vyhrává ten, kdo má nabílovaných slovník a pak teprve nejlepší strategii...) a o to více objevuju krásy českého. Poslední dobou jsem se pustil i do slovenského, který je pro mě zatím dost velkou výzvou a bez slovníku nemám šanci. Ale třeba se vypracuju i v něm...

O další rok později, kdy se mistrovství republiky koná z mého pohledu na téměř „domácí“ půdě v nedalekém Hostinném (za nabídku místa konání, sponzoring a spoluorganizaci vděčím dvěma ze svých bývalých studentek), se poprvé na MR umístím v první desítce. Opět to neunikne – tentokrát jen místním – médiím a natolik mě to motivuje, že za rok, kdy se MR do Hostinného vrátí, svůj nejlepší výsledek na republice ještě překonám – vybojuju sedmé místo. Z dnešního pohledu (únor 2021) jsem se na MR v první desítce umístil třikrát (předloni v Praze na devátém místě). Na kontě mám k dnešnímu dni z kvalifikačních turnajů v českém scrabblu pět zlatých a pět stříbrných medailí, k tomu čtyři bronzové a pak ještě pár z nekvalifikačních akcí (dvě medaile, zlatou a bronzovou, z „bleskového“ turnaje v minutovém scrabblu a asi pět zlatých z anglického). Na žebříčku České asociace scrabble jsem za těch třináct let vypracoval do první desítky (momentálně jsem pátý) a jeden z vícenásobných mistrů mě, vida mé postupující zlepšení a neúnavný trénink, pravidelně oslovuje „budoucí mistře republiky“ – hustí do mě, že na to mám. Tož se vynasnažím!